

Ikt. sz.: EUB-42/30-5/2023.

EUB-20/2023. sz. ülés
(EUB-38/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai Ügyek Bizottságának**
2023. november 6-án, hétfőn, 9 óra 25 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Tájékoztató az EU gazdasági kormányzása reformjával összefüggő aktuális kérdésekről</i>	5
<i>Szócs Gábor tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	8
<i>Szócs Gábor reflexiója</i>	9
<i>Tájékoztató az Európai Tanács 2023. október 26-27-i üléséről (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján)</i>	10
<i>Dr. Bóka János tájékoztatója</i>	10
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	13
<i>Dr. Bóka János reflexiója</i>	15
<i>Az ülés berekesztése</i>	19

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató az EU gazdasági kormányzása reformjával összefüggő aktuális kérdésekről

Előterjesztő:

Szócs Gábor, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára

2. Tájékoztató az Európai Tanács 2023. október 26-27-i üléséről
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján)

Előterjesztő:

dr. Bóka János, európai uniós ügyekért felelős miniszter, Európai Unió Ügyek Minisztériuma

dr. Zsigmond Barna Pál, az Európai Unió Ügyek Minisztériumának parlamenti államtitkára

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Varga Judit (Fidesz), a bizottság elnöke

Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
Barkóczy Balázs (DK), a bizottság alelnöke
Balassa Péter (Jobbik), a bizottság alelnöke
Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz)
Dr. Juhász Hajnalka (KDNP)
Fekete-Győr András (Momentum)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz) megérkezéséig Tessely Zoltának (Fidesz)
Illés Boglárka (Fidesz) dr. Juhász Hajnalkának (KDNP)
Riz Gábor (Fidesz) megérkezéséig dr. Varga Juditnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes
Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Bóka János európai uniós ügyekért felelős miniszter
Szócs Gábor helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium)
Hidvéghi Balázs európai parlamenti képviselő

Megjelentek

Dr. Zsigmond Barna Pál parlamenti államtitkár (Európai Unió Ügyek
Minisztériuma)
Koranisz Laokratisz görög nemzetiségi szószóló

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 25 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. VARGA JUDIT (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szép jó reggelt kívánok! Nagy tisztelettel köszöntöm az Európai Ügyek Bizottságának tagjait, a megjelent európai parlamenti képviselőt, nemzetiségi szószólót, a kormány tagját, az Országgyűlés munkatársait, szakértőket, a tisztelt sajtó munkatársait és kedves vendégeinket.

Engedjék meg, hogy tájékoztassam a képviselőtársakat arról, hogy a mai bizottsági ülésről előzetesen és írásban jelezte távolmaradását dr. Hörcsik Richárd és dr. Illés Boglárka bizottsági tag. Az aláírt jelenléti ív és a helyettesítések alapján megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes.

A mai napra csak két napirendi pontot javasoltam, amit múlt héten a szabályoknak megfelelően a tisztelt tagok megkaphattak. Először is, kérdezem, hogy van-e észrevétel a napirenddel kapcsolatban. *(Nem érkezik jelzés.)* Nincsen. Akkor, kérem, szavazzunk a napirend elfogadásáról! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a jelen lévő tagok egyhangúlag elfogadták a mai napirendet.

Tájékoztató az EU gazdasági kormányzása reformjával összefüggő aktuális kérdésekről

Most pedig rátérünk az 1. napirendi pontra. A téma az EU gazdasági kormányzásának a reformja. A Bizottság 2023 áprilisában terjesztette elő a keretrendszer reformjára vonatkozó javaslatcsomagját, és ezt, ugye, folyamatosan tárgyalja az Ecofin, a Gazdasági és Pénzügyi Tanács is. Itt egy alapvető déli és északi ellentét húzódik a tagállami álláspontok között. A spanyol elnökség nemrég rendezett egy interparlamentáris konferenciát, ahol Illés Boglárka képviselő asszony képviselte a bizottságunkat.

Nagy tisztelettel köszöntjük helyettes államtitkár urat a Pénzügyminisztériumból. És ezúton szeretném elmondani, hogy a nemrég nyugdíjba vonult Balogh László korábbi helyettes államtitkár úr munkáját megköszönjük, hiszen ő hosszú éveken keresztül lelkiismeretesen tájékoztatta a kormány álláspontjáról a bizottságunkat.

Mivel itt nem szoktunk napi szinten ilyen mély gazdasági és fiskális kérdésekkel foglalkozni, én szeretném helyettes államtitkár urat arra kérni, hogy mivel időnk is van bőven, hiszen a következő napirendi pontra csak háromnegyed óra múlva fog megérkezni Bóka miniszter úr, hogy az Európai Tanács üléséről beszámoljon, ezért nem túl részletesen, de tekintve, hogy nem a szakmában jártas jelenlévők vannak itt, kérem, tájékoztasson minket erről a rendkívül komplex és fontos javaslatcsomagról. Öné a szó. Köszönöm szépen.

Szócs Gábor tájékoztatója

SZÓCS GÁBOR helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget, és szeretettel köszöntök mindenkit. Valójában szeptember 1-jén léptem be a Pénzügyminisztériumba, úgyhogy még csak a második hónapomat töltöttem el. Remélem, hogy sokszor fogunk még találkozni.

Előjáróban annyit szeretnék elmondani, hogy amit, ha minden igaz, mindenki előzetesen megkapott felkészítő, az továbbra is valid. Alapvetően nem túl sok előrelépés volt az elmúlt hetekben, az októberi Ecofin óta nem nagyon kaptunk új információt. Péntek éjszaka küldtek a spanyolok egy újabb pozíciós papírt, és jelenleg is egyeztetéseket folytatnak a tagállamokkal, Varga miniszter úrral is ma lesz még egy

egyeztetés. Mára egy rendkívüli EFC-ülést is összehívtak, ahol szintén ezt a témát fogják megvitatni.

Ugye, a pénzügyi tanácsosok munkacsoportja sem nagyon tudott haladni, mert nem volt új álláspont, nem volt új spanyol pozíciós papír.

Ami várható, hogy a mai EFC-t követően csütörtökön lesz következő Ecofin-ülés, és ott a miniszterek tárgyalni fogják, de mivel nagyon az utolsó pillanatban jött meg a papír, ezért, ha jól tudom, egy munkareggeli keretében fognak róla beszélni, és egy ilyen informális megbeszélés várható.

Ha végigmegyünk a pontokon, ugye, alapvetően, amit eddig a spanyolok letettek az asztalra, ami a mi szempontunkból szerintem most fontos, az a politikai kompromisszumos javaslatokat tartalmazó úgynevezett landing zone volt, ami a korábbi javaslatokhoz képest mindenképpen előremutató, és most ennek a felülvizsgálata folyik. Ahogyan elnök asszony említette, itt alapvetően tényleg van egy viszonylag éles ellentét az északi és az úgynevezett déli tagállamok között, de a déli tagállamok közé tartozik Franciaország is. Az északi tagállamok nem tartják elég ambiciózusnak a tervet, a déli tagállamok pedig kicsit nagyobb rugalmasságot szeretnének.

Péntek délután volt egy konferenciabeszélgetés a spanyol államtitkárral, aki elmondta, hogy több ország pozitívnak ítéli meg a mostani változásokat, de hogy ezek melyik országok és mennyiben pozitív, ezt még nem tudjuk.

Az elnökség javaslatot tett egy új numerikus adósságcsökkentési előírásra, a védelmi beruházásokra költött összegek vonatkozásában egy specifikus elbánásmódra, az adósság-fenntarthatósági elemzés módszertanának a felülvizsgálatára és a Tanács szerepének a növelésére.

Az új numerikus adósságcsökkentési előírás a 60 százalékos fölötti adósságrátával rendelkező tagállamok esetében ír elő egy olyan kiigazítási pályát, amelynek eredményeképpen az idő-előrejelzési horizonton - még itt is van, hogy ez 14 év vagy 17 év, egyesek túl soknak tartják - vagy pedig a kiigazítást követő iksz évben bizonyos százalékkal csökkennie kell az adósságnak. Ugye, itt a konkrétumok, a számok is hiányoznak még. Itt mindenképpen pozitív az elmozdulás a korábbiakhoz képest, és alapvetően nekünk ezzel kapcsolatban nem nagyon van problémánk, jó irányba mutatnak a beszélgetések, és ezt további vitára érdemesnek tartjuk. Egyébként alapvetően az egész koncepció tekintetében Magyarország viszonylag kompromisszumkész, és alapvetően a nagy része elfogadható számunkra.

A költségvetési kiigazításnál az arányosság elvét emelném ki. Főszabály szerint lineárisnak kellene lennie a kiigazításnak. Gyakorlatilag a mi konvergenciaprogramunkban hasonló szemléletben egy fokozatos, arányos kiigazítási pályával számolunk. Tehát e tekintetben nincs eltérés.

Az EDP-eljárásban az utolsó terv szerint megmaradna a GDP fél százalékos megfelelő mértékű éves minimális kiigazítás. Bár ha jól emlékszem, a németek jelezték, hogy ők ezt kicsit alacsonynak tartják, és inkább egy ilyen 1 százalékos körüli mértéket tartanának reálisnak, de ez egy német vélemény. Tehát itt sincs egyelőre még közös álláspont.

Abban az esetben, ha egy tagállam teljesíti a 60 százalékos adósság- és a 3 százalékos deficitkritériumot, akkor a Bizottság ezt követően egy technikai tájékoztatást nyújtana az adott tagállamnak annak érdekében, hogy közép-, hosszú távon is tarthatóak legyenek ezek az arányok, tehát a 60 százalékos és a 3 százalékos arány. Itt alapvetően ezzel a megközelítéssel mi egyet tudunk érteni, azzal, hogy a technikai tájékoztatás inkább ilyen indikatív jellegű legyen, és ne kapcsolódjon hozzá automatikus korrekciós mechanizmus, illetve a tagállami sajátosságokat figyelembe véve a rugalmasság egy fontos szempont lehet.

Ami szintén pozitívnak tűnik, hogy a növekedésbarát és ellenállóképesség-növelő beruházások tekintetében, ha egy tagállam ilyeneket vállal, akkor ez a négyéves kiigazítási pálya három évvel, tehát összesen négy plusz három évvel meghosszabbítható. Alapvetően nem elleneztük a javaslatot, de azért itt a szkepticizmusunknak hangot adtunk korábban, hogy a beruházások és a reformok kombinációja, költségvetési szabályokkal történő összekötése viszonylag összetett szabályrendszert követelhet meg, amelynek nyilván a nyomon követése nehezebb lehet, illetve az eredmények sem feltétlenül mindig pozitívak. Részlet szabályok tekintetében az elnökség még nem tett kompromisszumos javaslatot, tehát itt még zajlik a vita.

Ami mindenképpen pozitív számunkra, hogy a védelmi beruházások speciális jellegét a költségvetési szabályrendszerben elismernék, és egy esetleges EDP-eljárás megindításánál ezeket mérlegelni és valamilyen szinten figyelembe lehetne venni. Ez kifejezetten fontos azért, mert az elmúlt években Magyarországon is a védelmi kiadások viszonylag magas szintet értek el. Egyébként a részletek tekintetében itt is várjuk a spanyolok javaslatát.

Illetve van még egy elnökségi javaslat arra vonatkozóan, hogy a kiadásokba ne kelljen beleszámolni az EU-programokhoz kapcsolódó nemzeti finanszírozásnak azt a részét, ami meghaladja a múltbeli középtávú szint mértékét. Itt jelenleg a GDP 0,2 százalékát javasolják 2025-26-ra, de a pénzügyi tanácsosi munkacsoport még ezt is vizsgálja.

Az adósságfenntarthatósági elemzés módszertanának a felülvizsgálatára egy dedikált munkacsoportot hoznának létre tagállami szakértők és egyéb intézmények bevonásával. Ezt alapvetően támogatnánk.

Ami aggályként felmerült, az, hogy olyan technikai kiigazítási pályák születhetnek, amelyek módszertana mögött jelenleg nincs meg a tagállami hozzájárulás, a tagállamok nem vizsgálták felül és nem hagyták jóvá ezeket a módszertanokat.

Megfogalmazzuk a szkepticizmusunkat a DSA, az adósságfenntarthatósági elemzés költségvetési felügyeleti keretrendszerben történő alkalmazásával kapcsolatban. Itt azért vannak, lehetnek módszertani bizonytalanságok, úgyhogy ez is további vitát generál még majd.

A mentesítő záradékok tekintetében, ahogy az a koronavírus-válság kapcsán is előkerült már, itt alapvetően a Tanács aktiválhatná a Bizottság javaslatára, a bizottsági ajánlást a Tanács minősített többséggel elutasíthatja az ajánlás kiadásától számított négy héten belül. A záradék alkalmazási időtartama egyébként egy meghatározott időszakra szólna, a Tanács dönthetne annak a meghosszabbításáról szintén a Bizottság javaslatára. Itt figyelembe kellene venni az európai költségvetési tanács, illetve az adott nemzeti költségvetési tanács véleményét. Alapvetően a korábbiakhoz képest ez pozitív előrelépésnek tekinthető.

Fontosnak tartjuk azt, hogy a nem várt és az előre nem tervezhető eseményekre a nemzeti költségvetési politikák rugalmasan tudjanak reagálni, és szeretnénk azt is rögzíttetni, hogy az országspecifikus mentesítő záradékok tekintetében a nemzeti hatóságok kezdeményező szerepe meglegyen, és ez rögzítve legyen, és ezt a nemzeti fiskális tanács véleménye is támogathatná.

Talán még annyi, hogy a jelen terv szerint a deficit alapú EDP változatlan maradna, az adósság alapú EDP-t kötnék az új keretrendszer logikájához. Ez utóbbit fenntartásokkal kezeljük amiatt, hogy az EDP-ből való kikerülés elég hosszú időt venne igénybe. Erre az eljárás megindításától számított legkorábban a harmadik évben kerülne sor.

Szerintem nagyjából ennyi, ami jelenleg tudható. Ami fontos, hogy az Ecofin-ülés elvileg most novemberben lesz, és december közepén a következő. A kollégákkal beszélgetve egyre nagyobb a pesszimizmus, illetve egyre többen gondolják azt, hogy a spanyol elnökség nem fogja tudni végigvinni kompromisszumok hiányában ezt az egész folyamatot. Elképzelhető, hogy egy rendkívül Ecofin-ülés decemberi összehívásával még majd haladni tudnának, de ehhez nyilván az is kellene, hogy a mostani Ecofinon legalább a főbb irányokban megállapodjanak, hogy utána az EFC és a pénzügyi tanácsosok munkacsoportja ezt tárgyalni tudja. A nagy kérdés az, hogy ha nem, akkor a 2024-es évet hogy fogják tudni kezelni. Vélhetően azért nem is akarnak a spanyolok egyelőre ezzel foglalkozni, mert ha ezt bedobnák, akkor mindenki egy kicsit megnyugodna, és maga a gazdasági kormányzás felülvizsgálata akkor az idei évben biztosan nem érne véget, és átcsúszna a következő évre.

Úgyhogy elég nagy a bizonytalanság még e tekintetben, és mi abban bízunk, hogy a mai személyes egyeztetés, a mai EFC, illetve a csütörtöki Ecofin-ülés egy kicsit közelebb hozza az álláspontokat, és okosabbak leszünk utána. Köszönöm.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Most megnyitom a kérdések, a hozzászólások idejét. Kérdezem a bizottság tagjait. *(Jelzésre:)* Elsőként Juhász Hajnalka képviselő asszony. Parancsoljon!

DR. JUHÁSZ HAJNALKA (KDNP): Jó reggelt kívánok mindenkinek! Köszönöm a szót, elnök asszony, és köszönöm az összefoglalót. Alapvetően támogatjuk a gazdasági kormányzás reformját, de nagyon érezhető a Bizottságnak ez a nagyon aktív mérlegelési jogköre és ez az intenzív megjelenés. Ha most a spanyoloknak adott esetben nem sikerül, nem lesz egy rendkívüli Ecofin, akkor mi várható a következő elnökségtől? Lehet-e tudni - ugye, Belgium a következő -, érezzük-e, hogy milyen tendenciák várhatók? Tudunk-e erről bármit is? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha államtitkár úr hozzájárul, akkor összegyűjtenénk a kérdéseket, és csomagban lehet rá válaszolni. *(Szócs Gábor: Jó!)*

Alelnök urak? Nem látom a kérdés aktivitását... *(Nem érkezik jelzés.)* Akkor én felteszem a saját kérdéseimet, ha nincs más bizottsági tag. Nem tudom, szószóló úr kíván-e hozzászólni. *(Nem jelzi hozzászólási szándékát.)*

Itt két fontos - talán túlmutat a költségvetés részletszabályain - kérdés merül fel. Az egyik, hogy a Covid alatt, mint ahogyan ön is utalt rá, meg a felkészítőben is benne van, megváltoztak a szabályok, rugalmasabbak lettek, és ezt a fellazított keretrendszert hosszabbították aztán a Covid utáni években is. A kérdés az, hogyan látja, hogy ennek a konkrét kivezetése és a szigorú szabályokhoz való visszatérés mikor vagy egyáltalán be fog-e következni, és ha igen, akkor milyen formában.

A másik. A háttéranyag is utal arra, hogy bizonyos szubjektív elemek, bilaterális egyeztetések kerültek be ebbe a gazdasági kormányzási keretrendszerbe. Csak ahhoz, hogy tisztán lássunk, és rendszertanilag el tudjuk helyezni a folyamatokat: itt a szemeszter és az országspecifikus ajánlásokhoz képest van-e még további erősödés akár a Bizottság jogosítványai oldalán, vagy ezek egymással párhuzamosan vagy egymást kiegészítve fognak-e haladni? Konkrétan itt akár az adósságalapú EDP változásaira szeretnék rákérdezni, illetve azoknak az országoknak a bilaterális alapon előírt külön feltételekre, amit említett a bevezetőjében, hogy ezek most az országspecifikus ajánlások témájában vagy attól teljesen függetlenül vagy egymásra fognak-e épülni, hogy tisztán tudjuk ezt látni. Hiszen itt akkor már akár a lopakodó hatáskörbővítés vagy akár a szuverenitásvédelem szempontjából fontos politikai

kérdések felmerülhetnek. Ezek érdekelnének. Köszönöm szépen. Öné a szó, államtitkár úr.

Szócs Gábor reflexiója

SZÓCS GÁBOR helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Köszönöm. Megpróbálok röviden válaszolni. Abban az esetben, ha a spanyol elnökség alatt nem sikerül a megállapodást elérni, akkor Belgium vélhetően ugyanezt a vonalat vinné tovább, azzal a nyomással, hogy előbb-utóbb valamit tenniük kellene. De ha a belga elnökség alatt nem sikerül elfogadni, akkor utána az még nagyobb feladat, hogy esetleg a magyar elnökség során is foglalkozni kell vele. De ha elfogadják is akár most a spanyolok, akár a belgák, az implementálásával biztos, hogy nagyon sok dolgunk lesz. A terheltség szempontjából nyilván nagyon nem mindegy, hogy elfogadásra kerül, és csak az implementálás vagy esetleg még végigmegy. De egyébként így az első félévben, a belgák alatt nagy irányváltást nem várunk. Amit el tudok képzelni, hogy véget ért egy év, van egy újabb év, és akkor megint lesz nagyjából 12 hónap, hogy ezzel foglalkozni lehet. De szerintem lesz akkora nyomás a belgákon, hogy ezzel nekik haladniuk kell.

A Covid alatti szigorú keretrendszer kivezetése, mi várható? Ugye, e tekintetben is nagyon fontos lenne látni, hogy az idei évben sikerül-e valamilyen megállapodást elérni, mert ha igen, akkor az 2024-től már érvénybe lépne. Viszont, ha nem, akkor mindenképpen valami átmeneti szabályozásra lenne szükség a jövő év tekintetében. Úgyhogy ezt még nem látjuk, hogy a spanyoloknak vagy a Bizottságnak ezzel mi a terve. Egyelőre még mindenki próbálja elérni a gazdasági kormányzás tekintetében elérhető megállapodást. De vélhetően eljön az a pont majd valamikor az év vége előtt, hogy ha már nem sikerül ezt befejezni, akkor a jövő évvel valamit kezdeni kell.

Ez a bilategyeztetés, szubjektív elemek megjelenése. Nagyon sok tagállam a legutóbbi EPC-ülésem is felvetette többek között az RRF kapcsán is, hogy egyre inkább megjelenik. Ezt sokan kifogásolták, mi is kifogásoltuk. A Bizottság próbálja úgy értelmezni, hogy majd a jó gyakorlatokat közzé teszik, beépítik a munkafolyamataikba, de több tagállam kifogásolta, hogy ez a típusú megközelítés hosszú távon nem támogatott.

Nem tudom, hogy válaszoltam-e mindenre vagy még ezzel nem.

ELNÖK: Ha még ráérünk, akkor lehet, hogy én még pontosítanám a kérdésemet. Tehát az lenne az ehhez kapcsolódó fontos információ, hogy mennyire erősödik például az országspecifikus ajánlások szerepe, mondjuk, akár ebben a szubjektív, új megközelítésben és bilaterális egyeztetésben. Mert kicsit van egy olyan benyomás az egész csomagról, hogy a Covidban fellazultak a szabályok, sok ország kifut a konkrét keretektől, és már egy olyan új világot szeretnének visszavezetni, ahol így már, ilyen szigorúan, ahogyan a megelőző évtizedekben volt, nem lépnének már sosem életbe, hanem lenne egy olyan kicsit vegyes rendszer, ahol lehet egyéni alapon válogatni, hogy melyik országgal foglalkozik az Európai Bizottság és melyikkel nem, és egy ilyen szigorú általános előírás mintha kevésbé érvényesülne. Ez sajnos velem azt mondatja, hogy a politikai visszaélések vagy akár a tagállamok további vegzálásának a tere megnő, és többletjogosítványai lesznek a Bizottságnak. Ugye, ezt láttuk, hogy az országspecifikus ajánlás és a six-pack is, amit még a magyar elnökség alatt fogadtunk el 2011-ben, a végén már mindennel is foglalkozott, csak nem a gazdasági kérdésekkel. Én ebben ezt a veszélyt látom, és most a tárgyalások során felmerülnek-e ilyen aspektusok, erre szerettem volna rákérdezni, hogy mennyire ad további lehetőséget az országspecifikus ajánlásokkal való visszaélésnek ez az új csomag. *(Szócs Gábor kollégájával egyeztet.)* Később írásban is szívesen megismerkedem a válasszal. *(Derültség.)*

SZÓCS GÁBOR helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Csak arra kérdeztem rá a kolléganőmnél, mert az EGR kapcsán nem találkoztam még a szemeszterrel kapcsolatos kérdésekkel, és az EGR-rel kapcsolatos vitáknál nem volt szempont, nem volt erről szó.

Az országspecifikus ajánlások tekintetében azt szeretttük volna elérni, hogy minél hamarabb rendelkezésre bocsássa őket az EU, hogy legyen idő érdemben reagálni. De, ha jól tudom, ez legkorábban június 9. után, valamikor júniusban lehet majd esedékes. De így alapvetően nem volt erről szó.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm államtitkár úrnak, hogy megjelent. Ha esetleg még valakiben felmerült kérdés, hozzászólás, észrevétel... *(Nem érkezik jelzés.)* Akkor köszönöm szépen a beszámolót, és további jó munkát kívánok!

SZÓCS GÁBOR helyettes államtitkár (Pénzügyminisztérium): Köszönöm.

ELNÖK: Most, mivel Bóka miniszter úrnak halaszthatatlan hivatalos teendője jött közbe, nem tudott időben itt lenni, úgyhogy negyed tizenegyig technikai szünetet rendelék el. Köszönöm szépen.

(Szünet: 9.49-10.38)

**Tájékoztató az Európai Tanács 2023. október 26-27-i üléséről
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján)**

Tisztelt Bizottság! Nagy tisztelettel köszöntöm Bóka János miniszter urat. Köszönjük szépen, hogy személyesen megjelent. Időközben megérkezett Riz Gábor és Hörsik Richárd képviselő úr is, és távozott Barkóczi Balázs alelnök úr, a jegyzőkönyv számára mondom.

A technikai szünet után folytatjuk a bizottság ülését. Volt egy Európai Tanács-ülés október 26-27-én, és kérjük a miniszter urat, hogy az Országgyűlésről szóló törvény 69. § (1) bekezdése alapján számoljon be az eredményekről. Öné a szó, miniszter úr.

Dr. Bóka János tájékoztatója

DR. BÓKA JÁNOS európai uniós ügyekért felelős miniszter: Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Köszönöm, hogy a napirend kapcsán rugalmasak voltak. Elnézést kérek a késésemért, kérem, ne vegyék tiszteletlenségnek, de fontosnak tartom, hogy az Európai Tanács október 26-27-ei üléséről személyesen tudjak a bizottságnak beszámolni.

Az október 26-27-ei Tanács-ülés napirendjén olyan kérdések voltak, amelyek részben a december közepére tervezett következő Európai Tanács előkészítését célozzák. Az lett volna a cél, hogy bizonyos értelemben a politikai teher egy részét a decemberi Európai Tanácsról levegye, amelyen komoly és fajsúlyos kérdések várhatók. Ez sajnos nem sikerült.

Az Európai Tanács napirendjén szerepelt Ukrajna, a Közel-Kelet, a 2021-27 közötti hétéves költségvetési keretterv felülvizsgálata, gazdasági kérdések, migráció és egyéb napirendi pontok, amelyek elsősorban külkapcsolati kérdéseket, illetve a COP 28-klimacsúcs előkészítését célozták. Ebben a sorrendben ismertetném a napirendi pontokat és az Európai Tanács következtetéseit címszavakban.

Az ukrán kérdéssel kapcsolatban magyar kezdeményezésre és francia támogatással megnyílt a vita arról, hogy az Európai Unió Ukrajnával kapcsolatban követett jelenlegi stratégiája felülvizsgálatra szorul-e. Ez a stratégiai vita megkezdődött. Az Európai Tanács elnökének ígérete szerint ez a vita folytatódni fog, a kérdés az, hogy erre decemberben vagy a következő év elején kerül sor. A mi érdekünk az, hogy ez a vita decemberben megkezdődjön, ugyanis az EU Ukrajnával kapcsolatos stratégiáját mi nem látjuk elválaszthatónak a hétéves költségvetés felülvizsgálatától. A hétéves költségvetés felülvizsgálatának egy meghatározó eleme a bizottság javaslata, amely Ukrajnának jelentős európai uniós támogatást irányoz elő hitel és vissza nem térítendő támogatások formájában. A magyar álláspont az, hogy mi nem Ukrajnát támogatjuk, hanem az Európai Uniónak Ukrajna kapcsán követett stratégiáját finanszírozzuk, és ennek a stratégiának a finanszírozása értelemszerűen nem független attól, hogy mi is ez a stratégia valójában. Tehát ezt a stratégiai vitát az Európai Tanácsnak le kell folytatnia, mielőtt a hétéves költségvetés felülvizsgálatával kapcsolatban politikai döntést tudna hozni.

Az Európai Tanácson megfigyelhető volt az az általános aggodalom, hogy az eszkalálódó közel-keleti helyzet elvonja a figyelmet és az erőforrásokat Ukrajna támogatásáról. Ezzel kapcsolatban komoly eszmecsere bontakozott ki. Az EiT konklúziói az eddigi stratégiához illeszkednek, bizonyos hangsúlyeltolódások megfigyelhetők.

Az Európai Tanács nem hozott döntést az európai békekeret következő támogatási lábának a folyósításáról, sem pedig a békekeret kiterjesztéséről. Erősödik a francia és a német nyomás arra vonatkozóan, hogy a támogatásokat uniós keretek helyett bilaterális alapokra helyezték.

A korábbi Európai Tanács hozott döntést arról, hogy megvizsgálja, a biztonsággarancia-vállalás mennyiben lehetséges az Európai Unió és Ukrajna vonatkozásában. Itt az Európai Tanács döntése értelmében a tagállamok vezető szerepe továbbra is egyértelmű, az egyhangúság követelménye biztosított, és az európai uniós főképviselőnek tanácsi mandátum alapján kell az ukránokkal megbeszéléseket kezdenie. Ennek a tanácsi mandátumnak a tárgyalása a héten veszi kezdetét.

Nem történt előrelépés a befagyasztott orosz vagyon felhasználását illetően, és a felelősségre vonási rendszerrel kapcsolatos folyamat is megrekedni látszik abban a fázisban, ahol már hónapok óta áll.

Az elkövetkező hetekben várható a Bizottság részéről egy újabb szankciós csomag előterjesztése. Ezzel kapcsolatban a hivatalos bejelentés valamikor a hét második felében várható a Bizottság részéről. Ezt követően veszi a tanácsi tárgyalás kezdetét.

Az EiT támogatásáról biztosította Ukrajnát, Moldovát és Georgiát az európai integrációhoz kapcsolódó reformjai tekintetében. Ugyanezt a Nyugat-Balkán esetében is megtette. A Bizottság bővítési csomagja most szerdára várható, ezt fogja először az Általános Ügyek Tanácsa, majd az Európai Tanács decemberi ülése tárgyalni. A bővítési csomag tartalmát és annak a következtetéseit az EiT nem előlegezte meg, pusztán egy általános, a reformokat támogató kijelentést tett.

A Közel-Keletről folytatták a tagállamok a leghosszabb és megosztó vitát. Ez alapján a vita alapján nekem a személyes véleményem az, hogy az Európai Unió már rövid távon sem lesz képes egységes álláspontot képviselni a kérdésben. Ez be is bizonyosodott az Európai Tanács ülését követően. Ugye, csütörtök-pénteken ülésezett az Európai Tanács, az EiT-konklúziók egységes álláspontot tükröztek, de már a rákövetkező napon az ENSZ-közgyűlésben az Európai Unió tagállamai egy arab államok által kezdeményezett határozati javaslat tekintetében háromféle álláspontot képviseltek. Négy tagállam, köztük Magyarország, Ausztria, Csehország és

Horvátország elutasította. A tagállamok egy csoportja Németország részvételével tartózkodott. A tagállamok egy másik csoportja Franciaország részvételével pedig megszavazta ezt a határozati javaslatot. Tehát a Közel-Kelet tekintetében az európai egység huszonnégy órát sem élt meg.

Ez a vita egyébként egyértelműen a belpolitikai közönségnek szól, az Európai Unió a konfliktus alakulását tekintve nem játszik meghatározó szerepet.

Abban konszenzus mutatkozik az európai államok között, hogy a humanitárius szempontokat érvényesíteni kell, el kell kerülni a regionális eszkalációt, és kezelni kell az erősödő európai antiszemitizmust.

A tagállamok között azonban vannak konfliktuspontok. Vannak tagállamok, amelyek a Hamász és a terrortámadások elítélését és a túsok azonnali és feltételek nélküli szabadon bocsátásának követelését nem tartják olyan elemnek, ami része kell legyen minden európai uniós megnyilatkozásnak. Ugye, az ENSZ-közgyűlés határozati javaslata sem tartalmazta ezeket az elemeket, azért volt Magyarország számára elfogadhatatlan.

A tagállamok között vitatott, hogy az önvédelemhez fűződő jog humanitárius korlátai hol húzhatók meg, illetve a humanitárius szünet vagy szünetek kérdése hogyan kezelendő, és valójában ez mit is jelent.

Vitatott a tagállamok között a konfliktus politikai kontextusa, vizsgálható-e önmagában a terrortámadás és az arra adott válasz, vagy mindent az izraeli-palesztin konfliktus történetébe ágyazva kell nézni, és a két állami megoldás hiányára visszavezetni.

Vitatott a tagállamok között, hogy lehetséges-e béketárgyalás egyáltalán, és ha igen, milyen formátumban és milyen célokkal; szükséges-e a palesztin hatóság területén nyújtott fejlesztési támogatások felfüggesztése és felülvizsgálata; illetve hogy mekkora biztonsági kockázatot jelent Európában a válság, és ez összefüggésben áll-e az EU és a tagállamainak a migrációs politikájával.

A migráció kapcsán egyébként korlátozott vita alakult ki. Magyar szempontból komoly eredmény, hogy a konklúziók utalást tartalmaznak a migráció és a belbiztonság kapcsolódási pontjaira, reagálva a belgiumi és a franciaországi terrorista támadásokra.

Az Európai Tanács vitát folytatott a 2021-27-es költségvetési keret felülvizsgálatáról. A vita a stratégiai prioritásokról, szórásokról és a követendő eljárásról szólt. Ez a vita jobbra az általánosságok szintjén mozgott, de megfelelő iránymutatást ad arra, hogy az érdemi politikai munka a hétéves költségvetés felülvizsgálatával kapcsolatban elkezdődjön.

A tagállamok egy nagy csoportja szerint Ukrajna támogatása kivételével az MFF megnövekedett költségigényét átcsoportosításokkal kell előteremteni. Egy másik meghatározó tagállami csoport szerint csomagban kell kezelni a javaslatokat, és elkerülhetetlen az MFF plafonjának az emelése egyéb területeken is. Az adminisztrációs kiadások növelését leszámítva minden szakpolitikai kiadásnövelésnek voltak markáns támogatói és ellenzői is.

Az EiT elnökének és a spanyol elnökségnek az a célja, hogy az év vége előtt megállapodás szülessen az MFF felülvizsgálatáról. Nem kizárt, hogy ennek érdekében lesz novemberben rendkívüli EiT is, bár a jelenlegi előkészítettség mellett és a hollandiai választások fényében, ami november végén várható, ennek nem biztos, hogy lenne nagy hozzáadott értéke. A mi megítélésünk szerint ez a fajta időnyomás, ami az MFF-felülvizsgálat év vége előtti lezárását célozza, nem feltétlenül indokolt. Az Európai Uniónak van elfogadott hétéves költségvetése, az elfogadott költségvetés alapján az intézményrendszer működőképes.

Amennyiben jelentős kiadásnövelés indokolt, úgy a Bizottság elképzelése szerint Ukrajna támogatása ezt szükségessé teszi. Érdemes megvizsgálni, hogy ennek

feltétlenül négyéves időtávban és feltétlenül az MFF részeként kell-e megtörténnie. Ha a képviselő hölgyek és urak részéről ezzel kapcsolatban majd kapok kérdéseket, nagyon szívesen kifejtem az álláspontot, illetve a tagállami erőviszonyokat részletesebben is.

Az Európai Tanács napirendjén szerepelt a gazdaság mint napirendi pont. Itt a folyamatban lévő kezdeményezések áttekintésére került sor. A kérdések között kiemelkedik a gazdasági kormányzás reformja, ennek tárgyalása a hétvégén köröztetett új papír alapján folytatódik munkacsoporti szinten, illetve a Tanács szintjén.

A külkapcsolati kérdések tekintetében szó esett a szerb-koszovói konfliktusról, az örmény-azeri konfliktusról, a Száhel-övezet stabilitásáról, a balti-tengeri kritikus infrastruktúra elleni támadásokról, az európai természeti katasztrófákról, illetve az Európai Tanács formálisan endorsálta a COP 28 klímacsúcs előkészítése során elfogadott európai álláspontot.

Az Európai Tanács soron következő ülésére tervezetten december közepén kerül sor.

Az Európai Tanáccsal egyidejűleg pénteken sor került a kibővített eurózónacsúcstalálkozóra is, ahol a tagállamok az Európai Központi Bank elnökének jelenlétében áttekintették az európai gazdaság állapotát, a bank- és tőkepiaci unió előrehaladásának a fázisát, illetve a digitális euró bevezetésével kapcsolatban az Európai Központi Bankkal együtt végzett tevékenységet.

Ezt szerettem volna bevezetőként elmondani. Kérdésekre természetesen állok rendelkezésükre, és köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszter úr. Egy egész maratont egy 100 méteren belül lefutott ezzel a hihetetlen tömör és nagyon lényegre törő beszámolóval. Nagyon szépen köszönjük. Nagyon vaskos a téma, úgyhogy mivel az időnk is fogytán van, kérem a képviselő asszonyt és az urakat, hogy minél rövidebben kérdezzenek. Megnyitom a lehetőséget. *(Jelentkezések.)* Juhász Hajnalka, Parancsoljon!

Kérdések, hozzászólások

DR. JUHÁSZ HAJNALKÁ (KDNP): Köszönöm szépen, elnök asszony, a szót. Nagy szeretettel köszöntjük miniszter urat. Nagyon széles a téma. Én most egy olyan konkrét terminológiájára kérdeznék rá a Bizottságnak, ami sokat sejtet, ez a kapacitásépítés, mert e mögött olyan mozgásteret próbál magának a Bizottság felépíteni, és ebbe az irányba megyünk, hogy ez milyen veszélyeket rejthet. Erre kérdeznék rá miniszter úrtól. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Balassa alelnök úr!

BALASSA PÉTER (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Úr! Európai Parlamenti Képviselő Úr! A sajtó megjelent képviselőit köszöntöm. Az Európai Tanács ülésének a beszámolóját hallhattuk. A döntések következtetéseit tárgyaljuk, és úgy néz ki, hogy ezzel a magyar kormány egyetértett, ugyanis abban az esetben, ha nem értene egyet, akkor módosításra kerülne, vagy levonnák a napirendről.

Én három olyan észrevételt tennék, és három olyan kérdést szeretnék feltenni, amire miniszter úr vagy államtitkár úr válaszolna. Az első: Oroszországot és annak vezetését maradéktalanul el kell számoltatni az Ukrajna elleni agressziós háború folytatása és a nemzetközi jog szerinti más legsúlyosabb bűncselekmények tekintetében. A büntetőeljárás lefolytatására az Európai Tanács külön törvényszék felállítását tartja szükségesnek. Ezzel kapcsolatosan látva miniszterelnök úr

viselkedését Pekingben, úgy gondolom, hogy egy kicsit furcsa és kellemetlen volt ebből a szempontból. Ezzel a döntéssel egyetértett.

Az Európai Unió továbbra is erőteljes pénzügyi, gazdasági, humanitárius, katonai és diplomáciai támogatást fog nyújtani Ukrajnának és népének, ameddig csak szükséges. Ha megemlítjük, akkor a magyar emberek úgy tudják, hogy az Ukrajnának nyújtott pénzügyi támogatás miatt nem jutott hozzá az ország az őt megillető uniós forrásokhoz. A kormányfő ezek szerint elfogadja, hogy konkrét határidő nélkül folytatódjon. Ukrajna katonai támogatása a miniszterelnök szerint a háború folytatását eredményezi, további emberveszteséget okozva, és ez lehetetlenné teszi a béke feltételét, az azonnali tűzszünetet. Akkor most mi a helyes? Mégis a katonai támogatás? - tehetnék fel a kérdést.

A harmadik észrevétel: a Tanács tagjai egyetértettek abban is, hogy szükséges a szankciók további megerősítése, valamint azok teljes körű és eredményes végrehajtása. Itt megint csak a magyar emberek úgy tudják, hogy a szankciók eredménytelenek, és a szankcióknak köszönhetően képtelenek szólni az EU lábán lőtte magát, és a hazai rekordméretű inflációnak is ez a fő oka. Úgyhogy ezzel kapcsolatban, ha miniszter úr elmondaná az álláspontját, akkor azt megköszönöm.

Végezetül azt is meg kell nézni, és ebből a relációból nézve, hogy a miniszterelnök úr 2011-ben kijelentette, hogy ne azt nézzék, hogy mit mondok, hanem, hogy mit cselekszem. Tehát ha megnézzük azt a kettős kommunikációt, hogy kint Brüsszelben mit kommunikál, majd itthon a hazai embereknek, a magyar állampolgároknak, akkor az szöges ellentétben áll, és úgy gondolom, hogy egy magyar miniszterelnöknek hitelesen kell a tájékoztatást megadni mind belföldön, mind külföldön. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Most Hidvéghi Balázs EP-képviselő úrnak adjuk meg a szót, és aztán Fekete-Győr Andrásnak.

HIDVÉGHI BALÁZS európai parlamenti képviselő: Köszönöm szépen a szót. Miniszter úr, köszönjük a tájékoztatást. Én rövid leszek idő hiányában. Masszív költségvetési módosításokról hallunk többmilliárdos, sokmilliárdos tételekben. Ha nincs egyetértés, miniszter úr utalt erre, hogy eltérő logikában gondolkodnak tagállamok, ha erről hallhatnánk egy kicsit, mik ezek az eltérő logikák.

Illetve szóba került-e az RRF-források rendkívül lassú érkezése a tagállamokba? Nemcsak Magyarországról van szó vagy Lengyelországról, ahol politikai okokból ezt megtagadják, hanem olyan országok felé is probléma van, vagy olyan országokban is hiány van, ahol nincs politikai vita. Erről került-e szó?

Illetve a másik kérdés, ha lesz még erre idő, az az EU-s források, amelyek Gázába, illetve a Palesztin Hatósághoz irányulnak, ezeknek a revíziója ugyan szóba került, aztán ebből visszakozás történt. Mennyire mentek ebbe bele, és mi várható itt a következő időszakban, tekintettel a fejleményekre?

ELNÖK: Köszönöm szépen. Fekete-Győr András képviselő úr!

FEKETE-GYŐR ANDRÁS (Momentum): Köszönöm szépen. Miniszter úr, nekem kettő kérdésem lenne. Az első az Ukrajnának szánt vagy javasolt támogatásra vonatkozik. Ha jól tudom, itt 50 milliárd eurós támogatási javaslat van az asztalon, amelynek egy jelentős része, 33 milliárd, egy visszatérítendő hitel, kölcsön, a másik pedig egy vissza nem térítendő támogatás. A magyar kormány nevében ön most talán azt mondta, ha jól vettem ki a szavát, hogy ezt önök nem támogatják, ennek nem érzik itt a helyét ebben a vitában.

A kérdésem az, hogy Magyarország és a magyar kormány milyen összegű támogatást tart jogosnak, célszerűnek Ukrajna számára, milyen konstrukcióban gondolja ezt a magyar kormány mint tagállam megvalósítani. Itt egy háborúban lévő országról van szó, amely kezdeményezte az Európai Unióba való tagfelvételét. Egyszer valamikor a jövőben azt gondolhatjuk, hogy EU-s tagállamról beszélünk, tehát valamifajta felzárkóztatási, integrációs támogatásra szükség lesz. A kérdésem az, hogy önök ezt milyen formában tartják elérhetőnek.

A másik erre vonatkozó kérdésem, hogy milyen feltételekhez kötik önök azt, hogy mondjuk, támogassanak egy ilyen költségvetési módosítást. Rész-e ennek az, hogy fel vannak függesztve Magyarország forrásai, az uniós pénzei? Rész-e a magyar kormány feltételrendszerének ezen pénzek kifizetése? Várható-e az, hogy decemberben az európai tanácsi ülésen feloldásra kerül ez a konfliktus, Ukrajna megkapja a kért támogatást, és Magyarország is megkapja a kért támogatását?

A másik kérdésem pedig a közel-keleti konfliktusra vonatkozik. Egy picit koherenciazavarom van. Amikor megtámadta Vlagyimir Putyin Ukrajnát, akkor önök azt mondták, azóta is azt mondják, hogy azonnali tűzszünetre és béketárgyalásokra van szükség. A Hamász megtámadta Izraelt, sokan haltak meg, és mégsem hallom azt önöktől, hogy azonnali tűzszünetre és béketárgyalásokra lenne szükség, pedig továbbra is ezrek, tízezrek, százezrek élete van közvetlen veszélyhelyzetben. Kérem, segítsen ebben a koherenciazavarban rendet tenni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Van-e bárkinek még kérdése? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor miniszter úrnak átadom a szót, hogy megválaszolja a kérdéseket.

Dr. Bóka János reflexiója

DR. BÓKA JÁNOS európai uniós ügyekért felelős miniszter: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottság! Ha megengedik, akkor a végével kezdeném, és onnan valamennyi kérdésre adandó válaszhoz reményeim szerint meg fogom találni az utat.

A közel-keleti helyzettel kapcsolatban a magyar kormány álláspontját én személy szerint teljesen koherensnek érzem. Egy alapvető különbségtételt azért meg kell tenni. Az orosz-ukrán háború kapcsán a magyar felhívás az azonnali tűzszünetre és az érdemi béketárgyalásokra egy olyan konfliktushoz kapcsolódik, amely konfliktus két szuverén állam konfliktusa. A közel-keleti konfliktus, amely a Hamász és Izrael között zajlik, nem két szuverén állam konfliktusa, az egy állam és egy terroristaszervezet konfliktusa.

Az számomra nem teljesen világos, hogy egy terroristaszervezet elleni fellépésben hogyan lehetne tűzszünetről vagy béketárgyalásokról beszélni. Gondolom, képviselő úr sem gondolja, hogy egy terroristaszervezettel béketárgyalásokat kellene folytatni. Ez a konfliktus egy másik állam területén megtalálható és pozíciót felvevő terroristaszervezet elleni fellépés, amely terroristaszervezet felett az egyébként az állam területe felett főhatalmat gyakorló hatóság érdemi kontrollt nem gyakorol. Ennek megfelelően a közel-keleti konfliktusban nem lehet fegyverszünetről és béketárgyalásokról beszélni, annál inkább lehet az önvédelmi jog gyakorlásáról beszélni. Mint ahogy azok az állampolgárok, köztük magyar állampolgárok is, akiket a Hamász túszként tart fogva, nem hadifoglyok, hanem túszok, akiknek a szabadon bocsátását azonnal és feltétel nélkül el kell érni.

Ebből a szempontból én akkor éreznék koherenciazavart a magyar kormány álláspontjában, ha lényegileg eltérő szituációkat azonos módon kezelne. A magyar

kormány lényegileg eltérő szituációkat lényegileg eltérő módon kezel, és ez a koherens álláspont.

Az ukrán támogatási kerettel kapcsolatban. A Bizottságnak valóban van egy olyan javaslata, amely létrehozna egy 50 milliárd eurós alapot, amelynek egy részét hitel, más részét vissza nem térítendő támogatás formájában Ukrajna számára biztosítaná. Ezen túlmenően vannak olyan javaslatok az asztalon, amelyek ezt az 50 milliárd eurót még újabb 20 milliárd euróval megtoldanák az európai békekereten keresztül.

A magyar kormánynak ezzel kapcsolatban az álláspontja a következő. Mint az expozéban is említettem, Magyarország nem Ukrajnát finanszírozza, illetve az Európai Unió nem Ukrajnát finanszírozza, hanem az Ukrajnával kapcsolatos európai stratégiát finanszírozza.

Az Ukrajnával kapcsolatos európai stratégia eddig három pillérre épült. Az egyik az, hogy Ukrajna a fronton katonai győzelmet tud aratni, Oroszország a fronton katonai vereséget fog elszenvedni, és ez Oroszországban bizonyos politikai változásokat indukál, amelyek az Európai Unió politikai célkitűzéseinek megfelelnek. A magyar kormány álláspontja az, hogy ennek a stratégiának a sikere alapvetően megkérdőjelezhető az elmúlt hónapok eseményei alapján, ezért teljesen indokolt az a kérés, hogy az Európai Unió az ezzel kapcsolatos stratégiáját vizsgálja felül. Amennyiben ez a stratégiai felülvizsgálat lezárul, akkor tudunk értelmes vitát folytatni arról, hogy az Európai Uniónak milyen stratégiát és milyen módon kell finanszíroznia. Vagyis képviselő úrnak arra a kérdésére, hogy mekkora összeget tart a magyar kormány indokoltnak az európai uniós támogatás tekintetében, én nem tudok önnek válaszolni, merthogy ez a vita sem politikailag, sem szakmailag nincsen megfelelően előkészítve Brüsszelben, ugyanis nem tudjuk, hogy az Európai Uniónak mik a stratégiai célkitűzései, nem tudjuk, hogy ehhez Ukrajna területén vagy azon kívül milyen tevékenységeket kell finanszíroznia, és ennek megfelelően azt sem tudjuk megmondani, hogy erre a tevékenységre mennyi pénzt kellene költeni. Ezért teljesen hipotetikusnak és értelmetlennek látom azt a vitát, hogy 50 milliárd euró kell-e vagy 60 milliárd euró kell-e vagy 30 milliárd euró kell-e, egészen addig, amíg nem tudjuk, hogy mi az a stratégia, amit finanszíroznunk kell, és hogy ez a stratégia milyen tevékenységet indokol Ukrajnában vagy Ukrajna területén kívül.

Az viszont már látszik, hogy egy háborúban lévő ország finanszírozási igényei rendkívüli módon változnak. Ha csak az elmúlt másfél évre tekintek vissza, látom azt, hogy ez alatt a másfél év alatt az Európai Unió önmagában, illetve az úgynevezett Team Europe keretében milyen támogatást biztosított Ukrajnának. Ennek az összege a 80 milliárd eurót is meghaladja.

Az számomra nem teljesen világos, hogy az Európai Bizottság és egyes tagállamok miért gondolják azt, ha az Európai Unió az elmúlt másfél évben több mint 80 milliárd eurót fordított Ukrajnára, akkor az elkövetkező négy évben 50 milliárd euró elég lenne. Teljesen világos, hogy ezek nem szakmai számításokon alapuló tervek, hanem politikai kommunikációs célokból megfogalmazott tervek. Úgy gondolom, hogy a Bizottság azért állapította meg ezt az 50 milliárd eurós számot, mert úgy gondolta, hogy ez talán a tagállamok felé eladható lesz egy MFF-felülvizsgálat keretében. De, mint előbb mondtam, nem világos számomra, hogy miért pont 50 milliárd euró meg pont plusz 20 milliárd euró az európai békekeret keretében. Tehát teljesen világos, hogy négy évre előre nem lehet tervezni, mi azt gondoljuk, hogy egy évre előre talán lehet tervezni, abban az esetben, ha ezt a stratégiai vitát előtte lefolytattuk.

Az egyéves támogatási keret elfogadása azért is indokolt, mert az Európai Unió intézményi ciklusváltás előtt van. Úgy gondolom, politikailag nem elegáns a távozóban lévő Bizottság és a távozóban lévő Európai Parlament részéről azt követelni, hogy az

újonnan bejövő Bizottság és az újonnan hivatalba lépő Európai Parlament kezét Ukrajna támogatása tekintetében mind politikailag, mind költségvetésszerűleg megkösse. Ezért én, akármilyen megoldás is születik, azt tartanám politikailag elégánsnak, hogy egy éves áthidaló megoldást fogunk elfogadni, és az egyéves áthidaló megoldást követően az újonnan hivatalba lépő intézményeknek lesz lehetősége a stratégia meghatározására, és lesz lehetősége a költségvetési következtetések levonására.

Azt is gondolom, hogy mivel a finanszírozás nem előre látható, sokkal rugalmasabb keretet kell biztosítani. Ez a rugalmas keret az MFF-en belül nyilvánvalóan nem megtalálható, ezért Ukrajna finanszírozását, bármilyen konstrukcióban is történjen az, megítélésünk szerint a hétéves költségvetési kereten kívül kell megoldani, ami a tagállamok és egyéb nemzetközi szereplők számára is rugalmas finanszírozási lehetőséget biztosít, és nyilvánvalóvá tudja tenni, hogy mely tagállam milyen mértékben tud és kíván Ukrajna, illetve az Ukrajnával kapcsolatos európai stratégia finanszírozásához hozzájárulni.

Szeretném nyilvánvalóvá tenni, hogy Magyarország számára Ukrajna finanszírozása, illetve Ukrajna európai útja vagy európai ambíciói stratégiai jelentőségű kérdések, amelyek történelmi távlatban igényelnek tervezést és gondolkodást. Sem Ukrajna európai útját, sem Ukrajna finanszírozását Magyarország semmilyen más kérdéstől nem teszi függővé, ezzel kapcsolatban álláspontját kizárólag stratégiai és történelmi megfontolások alapján fogja kialakítani. Az, hogy Magyarország és a magyar adófizetők milyen uniós forrásokhoz férnek vagy nem férnek hozzá, ezt teljesen elkülönített kérdésnek tekintjük Ukrajna uniós tagságától és Ukrajna finanszírozásától.

Azt természetesen látni kell, hogy az MFF-felülvizsgálat bizonyos kérdései, amelyek nem Ukrajna csatlakozásával és nem Ukrajna finanszírozásával kapcsolatosak, természetesen nem függetlenek attól, hogy Magyarország az uniós forrásokhoz hozzáfér vagy nem fér hozzá. A Bizottság egyik javaslata azt célozza, hogy Magyarország a többi uniós tagállamhoz hasonlóan nagyobb mértékben járuljon hozzá a NextGen EU kamatterheinek a finanszírozásához. Ez az a platform, amelyből az RRF-en keresztül bizonyos tagállamok bizonyos célokra uniós forrásokhoz hozzájuthatnak. Azt én nem látom egy politikailag eladható megközelítésnek, hogy Magyarország és a magyar adófizetők járuljanak hozzá a növekedett kamatterhek viseléséhez akkor, ha Magyarország és a magyar emberek az RRF-forrásokból egyébként nem részesülnek. De ez nem politikai összekapcsolás, ez a dolog természetéből adódik, hogy az a környezet, amelyben a magyar kormány álláspontját ki kell alakítania, hogyan áll, és változhat-e a jövőben.

A gázai források felülvizsgálatával kapcsolatban. Itt különbséget kell tenni a monetáris támogatás és a fejlesztési együttműködés között. Abban konszenzus van, hogy a humanitárius segítségnyújtást továbbra is folytatni kell, és mi támogatjuk a Bizottságnak azt a javaslatát, hogy az Európa Unió megnövekedett humanitárius segítségnyújtással álljon a rászorulóknak rendelkezésére. Ez elkülönítendő a fejlesztési együttműködés felülvizsgálatától, amely felülvizsgálatot mi egyértelműen indokoltnak és szükségesnek tartunk. Ez pedig csak úgy lehetséges, hogy a felülvizsgálat idejére ezt a fejlesztési együttműködést az Európai Unió felfüggeszti, és megvizsgálja, hogy a fejlesztési együttműködés bizonyos területein volt-e, van-e visszaélés, illetve melyek azok a területek, ahol ezt a fejlesztési együttműködést lehet és kell folytatni.

Az MFF- és az RRF-források tekintetében a tagállami álláspontok eléggé szétartanak. Vannak olyan tagállamok, amelyek kizárólag átcsoportosítással, vannak olyan tagállamok, amelyek jórészt átcsoportosítással, és vannak olyan tagállamok, amelyek kiadási plafon növelésével tartják lehetségesnek az MFF-felülvizsgálatát. És itt az egyes területeken belül is elég széles a konvergencia, vannak tagállamok, amelyek

a költségvetési átcsoportosításokat horizontálisan kívánják végrehajtani; vannak olyan tagállamok, amelyek ez alól a horizontális átcsoportosítás alól bizonyos kivételeket szeretnének, például a közös mezőgazdasági politika vagy a kohéziós források tekintetében, ahol nem tudnak elfogadni vágásokat. De az eddigi előkészítő tevékenység ezeknek a politikai vitáknak nem adott érdemi teret, kizárólag a bizottsági javaslat szépészeti jellegű átalakítása zajlott a tárgyalási dobozok vagy tárgyalási keretek elkészítése révén, amelyből már négy darabot láttunk. Bízom benne, hogy az Európai Tanács ülése lehetővé teszi, hogy ezzel kapcsolatban érdemi politikai egyeztetés történjen. Ez az én megítélésem szerint azt fogja eredményezni, hogy az MFF felülvizsgálata fokozatosan el fog szakadni a Bizottság eredeti javaslatától, és a tagállami szempontokat jobban meg fogja jeleníteni.

A magyar kormány kommunikációja az Európai Unió tekintetében viszonylag egyértelmű. Mi azon kevés tagállamok közé tartozunk, amelyek azt mondják, amit gondolnak, és azt csinálják, amit mondanak. Az intézmények és tagállamok egy része nem ezt az utat járja.

A fölvetett kérdésekre a következőt tudom mondani. Magyarországnak a szankciókkal kapcsolatos álláspontja elég régóta egyértelmű: mi ezt az egész szankciós politikát elhibázottnak gondoljuk. Az európai egység érdekében nem akadályoztuk meg olyan szankciós csomagok elfogadását, amely szankciós csomagok a magyar gazdasági érdekekre, illetve a stratégiai megfontolásokra tekintettel voltak. Ettől függetlenül úgy látjuk, hogy a szankciós csomagok az Unió által kívánt célokat nem érik el, és azt gondoljuk, hogy a szankciós csomagok sok esetben a tagállamoknak nagyobb kárt okoznak, mint Oroszországnak magának.

Ukrajna katonai támogatása tekintetében szintén egyértelmű a magyar álláspont. Mi nem akadályozzuk azt, hogy az Európai Unió uniós eszközökön keresztül katonai támogatást nyújtson Ukrajnának, azonban mi ezekben a katonai támogatási komponensekben nem veszünk részt sem aktívan, sem passzívan, azt még áttételesen sem finanszírozzuk.

Az orosz elszámoltatás tekintetében a magyar álláspont egyértelmű: háborús és emberiesség elleni bűncselekmények nem maradhatnak következmények nélkül. Itt azt kell az Európai Uniónak és a tagállamainak mérlegelni, hogy a személyes felelősség politikai szinten napirenden tartása, anélkül, hogy egyébként a felelősségre vonás tekintetében érdemi előrelépés a nemzetközi jog alapján történne, a konfliktus eszkalációját vagy deeszkalációját célozza. Abban az esetben, ha ennek a konfliktusnak a csatatéren nem lesz megoldása, márpedig a jelen állás szerint nem lesz a harctéren megoldása, akkor ez a megoldás csak tűzszünet és tárgyalások útján lehetséges. Nem világos számunkra, hogy a tárgyalások szempontjából mennyire célravezető az, ha nemzetközi büntetőjogi szankciókkal fenyegetjük folyamatosan azokat a személyeket, akikkel egyébként tárgyalásos megoldás céljából valamikor, valakinek majd asztalhoz kell ülnie.

A kapacitásépítés szempontjából, ha jól értettem... Nem világos számomra, hogy milyen kapacitásépítésről van szó. Talán a migrációval kapcsolatban, a befogadási kapacitások tekintetében? (*Dr. Juhász Hajnalka: Igen.*) A Bizottság javaslata tartalmaz forrásemelést a migráció kezelésének külső dimenzióját erősítendő. Ez sok tekintetben egybehangzik azzal, amit a magyar kormány is képviselt. Azt látni kell, hogy ez a külső kapacitásépítés retorikai eszköz mindaddig, amíg az Európai Unió külső határainak a védelme megfelelően nem biztosított. Mindaddig, amíg az Európai Unió külső határait nem tudjuk hatékonyan védeni, addig valójában nincs migrációs politikánk. A migrációs politikának az az alapja, hogy mi magunk tudjuk eldönteni azt, hogy ki léphet az Európai Unió területére, és ki nem.

Ha nézzük a menedékkérelmek sikerességét, ami 10 százalék alatt mozog, és nézzük a visszatérítési politika sikerességét, ami 20 százalék alatt van, akkor azt láthatjuk, hogy mind az illegális bevándorlóknak, mind pedig a szervezett bűnözői hálózatoknak megéri azt a stratégiát követni, hogy valahogy az embereket eljuttatjuk az Európai Unió területére, és onnantól kezdve ők ezt a helyzetet majd meg fogják oldani. Tehát mindaddig, amíg nem mi döntjük el, hogy ki lép be az Európai Unió területére, hanem embercsempész-hálózatok, addig nem beszélhetünk valódi migrációs politikáról, és ezt semmilyen külső kapcsolatépítés nem fogja pótolni.

Ami pedig a migrációs paktummal kapcsolatos befogadási kapacitásépítéseket és a relokációs kvótákat jelenti, mi úgy gondoljuk, hogy ez kifejezetten kontraproduktív. Ezek a szabályozások gyakorlatilag meghívót jelentenek az illegális migránsok számára, hogy az Európai Unió területére érve az eddigieknél hatékonyabb módon tudnak majd oda eljutni, ahova szeretnének, tudnak a területen maradni akkor is, hogyha egyébként erre nincs jogosultságuk. Úgy gondoljuk, hogy az MFF felülvizsgálata, amely ezeknek a pull faktoroknak az erősítését szolgálja a finanszírozásbővítésen keresztül, kontraproduktív, és ezt nem támogatjuk.

Bízom benne, hogy valamennyi kérdésre sikerült válaszolnom. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm miniszter úrnak. Nem tudom, hogy bárkinek van-e még észrevétele. *(Nincs jelzés.)* Már túl is haladtunk az előreirányzott időkereten. Ha nincs, akkor köszönöm szépen a miniszter úrnak is és az államtitkár úrnak is, hogy megjelentek. További jó munkát kívánok!

Az ülés berekesztése

Tisztelt Bizottság! A következő ülésre november 20-án, hétfőn délelőtt fog sor kerülni, majd a pontos időpontról a megfelelő időben tájékoztatjuk önöket. A bővítési csomaggal is mindenképpen foglalkozni fogunk. További szép napot! Befejeztük a mai ülést, bezárom az ülést.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 14 perc)

Dr. Varga Judit
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Podmaniczki Ildikó és Földi Erika